

כ"ה תשרי, תשפ"ד
10 אוקטובר, 2023

טיפול ותמיכה לתלמידים מרחוק-במרחב הווירטואלי – ע"י מטפלים ממקצועות הבריאות וטיפול באמצעות אומנויות, בשעת חרום בהיעדר שגרת לימודים סדירה

הטיפול מרחוק מתקיים במטרה לקיים רצף טיפולי ולהמשיך במתן המענים הנדרשים, ככל הניתן, לתלמידים השוהים בביתם בשל הפסקת הלימודים במוסדות החינוך. התערבות טיפולית זו, מתקיימת בתנאים האפשריים והמאפשרים, תוך הקפדה על עקרונות יסוד בהתערבות טיפולית - הסכמה מדעת, הבטחת רצף טיפולי, ניהול הרשומה, אבטחת המידע, סודיות רפואית ואחריות מקצועית.

מסמך זה כולל תפיסות והנחיות כלליות לכל מקצועות הבריאות והטיפול באמצעות אומנויות, לצד מסמכים המפרטים הנחיות ייחודיות לכל מקצוע בנפרד.

רציונל

למטפלים ממקצועות הבריאות ולמטפלים באמצעות אומנויות במערכת החינוך יש כישורים וידע מקצועיים, המאפשרים להם לתרום לתלמידים ולמערכת, בשגרה ובעתות חירום, במגוון היבטים:

- קיום קשר החזקה והכלה של התלמיד
- הצעת כלים שונים להתמודדות עם אתגריו של כל תלמיד
- עידוד להבניה ולשמירה על סדר יום, וכן הצעות ליצירת שגרה חלופית, התורמת להרגעה ולתפקוד תקין ככל האפשר
- שמירה על רצף הקשר הטיפולי, שייקל על חזרה מיטבית לשגרה בבוא העת
- הקפדה על שותפות עם ההורים/המשפחה בפעילות הטיפולית, על פי שיקול דעת המטפל, צרכי התלמיד ונכונות ההורים

אמצעים

- שימוש במגוון אמצעי תקשורת זמינים, בהם יוכלו המטפלים השונים לקיים את הקשר, כגון: מרחבים וירטואליים, טלפון קווי, טלפון חכם (סמארט-פון), דואר אלקטרוני, אפליקציות ייעודיות ועוד
- קשר באמצעות וואטסאפ /S.M.S מהווה תשתית זמינה ומידית, שמאפשרת לכל אחד להתבטא בזמנו החופשי, או לחילופין בזמן מפגש מתוכנן. כמו כן, ניתן להעביר באמצעות הוואטסאפ או באמצעות הדואר האלקטרוני תוצרים אותם יוכל המטפל לשמור להמשך
- לגבי תלמידים עם קשיים שפתיים ותקשורתיים – התקשורת תוכל להתקיים באמצעות/בתיווך ההורים ובאמצעות אמצעי תקשורת תומכת וחליפית (תת"ח)
- שימוש באמצעי קשר זמינים עם ההורים, על מנת ליישם את תכני הטיפול בפעילות היומיומית בסביבה הביתית

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

- שימוש במרחב וירטואלי על פי הנחיות המשרד – גוגל מיט/מיקרוסופט טימס. ניתן לקיים עם תלמיד יחיד (בתמיכת בן משפחה במידת הצורך), או עם קבוצת תלמידים בו זמנית. בכל טיפול ובמיוחד אם הטיפול שניתן הוא בתחום בריאות הנפש (טיפול באמצעות אומנויות), יש ליידע את הורי התלמידים בדבר הפרטיות המוגבלת של ילדיהם ומשפחתם בממשק המקוון.
- המטפל ימלא טבלת מעקב (מצ"ב דוגמה), שתאפשר לזהות מקרים קיצוניים ולשתף הצוות החינוכי והטיפולי במהלך התקופה ולאחריה

התנהלות מערכתית

- תיאום ההתערבות הטיפולית המתוכננת עם מנהל מתי"א/ מנהל בית הספר /מנהלת הגן
- תכנון ותיאום אופי ההתערבות בין מטפלים שונים של אותו תלמיד, בדגש על ייחודיות של כל מקצוע ועל מנת למנוע כפילויות
- יידוע מחנכת/ מנהלת הגן, על הכוונה ליצור קשר עם התלמידים המטופלים, תוך דיון משותף בסוגיות שעולות בעניינם
- יצירת קשר עם הורי התלמידים לקבלת הסכמתם לתמיכה מקצועית מרחוק על ידי מטפל ממקצועות הבריאות וטיפול באמצעות אומנויות
- הטיפול מרחוק יתקיים באמצעות שיחות טלפון, וואטצאפ, ובמרחב הווירטואלי על פי הנחיות המשרד - מיקרוסופט טימס/גוגל מיט
- במידת הצורך והאפשרויות – יהיה שיתוף הורים בפעילויות הטיפול
- שמירה על קשר רציף עם הגורמים החינוכיים, הטיפוליים ועם הורי התלמידים
- קיום שיחות משוב מתוכננות עם המחנכת/מנהלת הגן, בתדירות של אחת לשבוע לפחות, לצורך שיתוף, עדכון והיוועצות הדדיים

תמיכה מקצועית למטפלים

- מערך ההדרכה השגרתי יישמר, ככל הניתן, על פי הנחיות משרד החינוך
- בתיאום בין מומחה/ית התחום למודרכים, יוחלט על קיום מפגשים בקבוצות או בקשר אישי. המפגשים יוכלו להתנהל באופן מתוקשב, על פי עדכונים של משרד החינוך והתארגנות אישית של הצוותים
- מומחית התחום תיענה לכל פניה בנושא היוועצות מקצועית על מקרים מדאיגים ובעת הצורך תפנה את המקרים להתערבות איש מקצוע מתאים אחר
- מומחית התחום תהווה כתובת לפניה ולתמיכה אישית במטפל/ת – על פי צורך
- תלמידים או הורים הזקוקים למענה מקצועי טיפולי נוסף/אחר, יופנו לצוות המוסד החינוכי (מנהל/ת, יועצ/ת, פסיכולוג/ית, מחנכת)
- הדרכה לשימוש באמצעי תקשורת טכנולוגיים תינתן במידת הצורך ע"י גורמים מקצועיים רלוונטיים במוסד החינוכי
- במסמכים המופנים למטפלים מהמקצועות השונים, פורטו דוגמאות והצעות לפעילויות בתחומם

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

טבלת מעקב קשר מטפל – מטופל במהלך תקופת חירום (דוגמה, מיועדת למילוי במחשב)

שם המטפל/ת: _____ מקצוע: _____ מוסד חינוכי: _____

תאריך	שעה	שם התלמיד המטופל	סוג/אמצעי תקשורת	נושא מרכזי	צורך בהתערבות נוספת